

Možnosti participativní evaluace posudek oponenta diplomové práce

diplomantka: Bc. Renata Vondráková

Fakulta humanitních studií UK Praha, magisterský obor sociální a kulturní ekologie

Každý řešitel projektu si standardně klade otázku, zda je jeho projekt skutečně užitečný pro konečného příjemce, jak lze přínos projektu změřit a zvážit, jaké má dopady atd. Pokud si tyto otázky neklade, položí mu je nepohybně někdo jiný, ať už je to poskytovatel finanční podpory, daňový poplatník, který je spoluinvestorem projektu, příjemce projektu, ten, komu je projekt určen. Otázka evaluace je otázkou dne zvláště v době, kdy se dokončují projekty realizované v prvním rozpočtovém období, kdy ČR získala podporu z fondů Evropského společenství, a kdy nedočkáme očekáváme první výzvy období druhého.

Za této situace předkládá Bc. Renata Vondráková diplomovou práci „Možnosti participativní evaluace“. Představuje zde trend, který si v zahraničí odžil kus praktického života, ale nemá, jak říká autorka, propracovanou teorii. Řekněme rovnou, že v českém prostředí je absence jak oné teorie, tak i praxe. Proto hlavní přínos práce Renaty Vondrákové vidím v prezentaci a tím i propagaci participativní evaluace jako systému, který objektivizuje projektový cyklus v celé jeho šíři, má potenciál dovést řešitele i uživatele ke kvalitním výsledkům, kvalifikovaně řídit proces změn a zajistit dlouhodobou udržitelnost projektu i po skončení jeho finanční podpory. V tomto smyslu práce přináší do českého prostředí nové téma.

Jak autorka uvádí (str. 21), práce je metodicky postavena na analyticko-syntetické rešerši zahraniční literatury a zdrojů dostupných na internetu. Bylo již řešeno, že téma participativní evaluace nemá rozsáhlé teoretické zázemí. Z toho vyplývá, že autorka pracovala s výrazně limitovaným okruhem české a zahraniční odborné literatury, kterou si pro účel práce sama překládala. Její práce s nečetnými zdroji je mimořádně pečlivá a dokládání informací korektní.

Práce je uvedena výkladem terminologie, kterou autorka v práci užívá. Jejím jádrem je popis procesu PM&E (charakter procesu, účastníci procesu, hlavní principy, metody, posloupnost, fáze procesu). Popis je strukturovaný, přehledný a srozumitelný. Leckdy sice zabíhá do příliš epických detailů, na druhé straně je čtenářsky příjemně vybaven příklady dobré praxe.

Diplomantka vychází z hypotézy, že neparticipativní formy evaluace v případě středně- nebo dlouhodobých procesů, týkajících se velké části obyvatel nebo oblastí, mohou mít i negativní dopady na sledovaný proces, naopak participativní formy mohou být příznivější. Domnívám se, že práce jednoznačně prokázala pozitivní efekty participativní evaluace, a to bez ohledu na velikost cílové skupiny/oblasti zasazené projektem (ať už přímo nebo nepřímo) a bez ohledu na časový horizont procesu. Autorka si ale mohla troufnout i na samostatnou hypotézu nezávislou na zahraniční odborné literatuře. Např. zavedení participativní evaluace je v českém prostředí potřebné. Kapitolou 9 si na tuto otázku sama odpovídá.

Práce Renaty Vondrákové naplnila stanovený cíl, diplomantka prokázala vstupní hypotézu. Její práce je inspirací a výzvou pro všechny členy „projektové komunity“, ať už jde o řešitele, hodnotitele, donory a další.

Práci doporučuji k obhajobě s návrhem na udělení 17 kreditů.

Praha, 12.10.2007

PhDr. Marcela Bergerová, CSc.